

Dato: 4.3.2019

KS REGNSKAPSUNDERSØKELSE 2018

Kart kommuner med svar

**Svar fra 249 kommuner (inkludert Oslo) og
17 fylkeskommuner**

1. Innledning

KS har samlet inn finansielle hovedtall for 2018 fra kommuner og fylkeskommuner (**kommune- og fylkeskasseregnskap**). Innsamlede tall omfatter ikke virksomheter utenfor kommunen/fylkeskommunen (f.eks. kommunale foretak og interkommunale selskap). Tallene er følgelig ikke fullt ut sammenlignbare med konserntall som bl.a. TBU og SSB benytter.

Det er mottatt svar fra 249 kommuner med *82,0 prosent av folkemengden inkludert Oslo og alle fylkeskommunene*.

Dette er 59 prosent av kommunene som har svart på undersøkelsen. Høyest svarprosent har kommuner på Østlandet hvor 69 prosent av kommunene har svart, tett fulgt av Agder/Rogaland med 64 prosent. Lavest er svarandelen fra kommuner på Vestlandet med 47 prosent. Regnskapsundersøkelsen har en overvekt av svar fra større kommune. Alle kommuner med fler enn 32 000 innbyggere hr svart på undersøkelsen. Av kommunene med under 3 000 innbyggere er det 72 av 158 kommuner har svart på undersøkelsen, og dette gir en svarandel på 46 prosent.

2. Sammendrag - netto driftsresultat, investeringer og gjeld

2.1 Kommunene med Oslo

Netto driftsresultat i 2018 for kommunene i undersøkelsen er på **2,4 prosent** av driftsinntektene (i 2017 hadde disse kommunene 3,6 prosent, mens alle landets kommuner hadde 3,5 prosent).

Basert på undersøkelsen anslås det at netto driftsresultat for **kommunene inkludert Oslo** vil ende på **i størrelsesorden 2,4 prosent** i 2018. Anslaget er usikkert da noen kommunegrupper er underrepresentert i undersøkelsen, herunder mindre kommuner og kommuner fra Vestlandet og Nord-Norge. Mange av disse kommunene har også inntekter fra havbruksfondet.

164 kommuner har i 2018 fått utbetalt 2,4 mrd. kroner fra **havbruksfondet**. Av kommunene som har svart på undersøkelsen er det 87 som har fått utbetalinger fra havbruksfondet og de har til sammen mottatt 1,4 mrd. kroner. Kommunenes rapportering i regnskapsundersøkelsen viser at inntektene fra havbruksfondet i det alt overveiende ikke er disponert til økt driftsaktivitet i 2018, og har dermed har bidratt til **å trekke opp** netto driftsresultat som andel av driftsinntektene for kommunene i undersøkelsen med **0,4 prosentpoeng**.

Øremerkede tilskudd og selvkostinntekter inntektsføres i kommuneregnskapet i året de er kjent, mens utgiftene kan påløpe i andre regnskapsår. Periodisering av disse inntektene for å sikre finansiering av utgiftene når disse påløper blir håndtert gjennom bundne fondsavsetninger og bruk av disse. Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger, hvor bruk av avsetninger fra tidligere år legges til netto driftsresultat mens årets avsetninger trekkes fra, vil dermed ofte gi et mer reelt bilde av den økonomiske utviklingen over tid enn netto driftsresultat. I kommunene i undersøkelsen ligger netto driftsresultat etter netto

bundne fondsavsetninger 0,1 prosentpoeng over netto driftsresultat i 2018, mens det for 2017 lå 0,5 prosentpoeng lavere ¹. **Nedgangen** i netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fra 2017 til 2018 er dermed **0,6 prosentpoeng mindre** enn nedgangen netto driftsresultat. Den underliggende resultatutviklingen synes dermed ikke å være så svak som utviklingen i netto driftsresultat tyder på.

Driftsinntektene i kommunene i undersøkelsen økte med 3,3 prosent fra 2017 til 2018, mens driftsutgiftene økte med 4,6 prosent. Som andel av driftsinntekter utgjør brutto driftsresultat 1,9 prosent i 2018 (3,1 prosent i 2017). Tilskuddene fra havbruksfondet har hevet både driftsinntekter og brutto driftsresultat i 2018.

Netto finansutgifter før avdrag økte med 0,7 mrd. kroner fra 2017 til 2018, fra netto finansinntekt på 300 mill. kroner i 2017 til netto finansutgift på 410 mill. kroner i 2018. Hovedforklaringen til denne utviklingen er at kommunene har gått fra en positiv avkasting på finansielle instrumenter som aksjer og obligasjoner på 1,1 mrd. kroner i 2017 til et netto tap på 250 mill. kroner i 2018. Nedgang i netto renteutgifter med 250 mill. kroner og økte utbytteinntekter på 390 mill. kroner bidrar imidlertid til å dempe veksten i netto finansutgifter før avdrag.

Netto avdragsutgifter inkl. utlån økte med 610 mill. kroner i kommunene utenom Oslo fra 2017 til 2018, mens de ble redusert med 750 mill. kroner i Oslo. For kommunene samlet er det dermed en nedgang i netto avdrag inkl. utlån med 140 mill. kroner.

En del av kommunenes investeringer skjer utenfor kommunekassen (f.eks. i kommunale foretak og interkommunale selskaper), og det er derfor vanskelig å bedømme endring i investeringsaktiviteten ut fra de tallene som er hentet inn i regnskapsundersøkelsen. Brutto investeringer til kommunene i undersøkelsen øker med 5,7 prosent fra 2017 til 2018, men høyere investeringsinntekter gjør at netto investeringer før finanstransaksjoner øker noe mindre (3,0 prosent).

Brutto lånegjeld i kommunene i undersøkelsen øker med 6,8 prosent, mens netto lånegjeld øker med 8,6 prosent². Veksten i netto lånegjeld er påvirket av Oslo som har en vekst i netto lånegjeld på 13,5 prosent.

I kommunene i undersøkelsen utenom Oslo øker netto lånegjeld med 6,7 prosent. Brutto lånegjeld i disse kommunene er på nivå med driftsinntektene, mens netto lånegjeld utgjør 77 prosent av driftsinntektene.

2.2 Fylkeskommunene

Netto driftsresultat er i de foreløpige regnskapene for 2018 på **3,8 prosent** av driftsinntektene mot 4,3 prosent foregående år. Den underliggende resultatutviklingen synes likevel å være noe bedre da netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger har gått opp fra 3,6 prosent av driftsinntektene i 2017 til 3,8 prosent i 2018.

¹ Utbetaling av engangstilskudd i 2017 til kommuner som skal slås sammen til finansiering av engangsutgifter fram til sammenslåing i 2020 er en hovedforklaring til den endringen vi ser fra 2017 til 2018.

² Korrigert for omlegging av regnskapsføring av lån til kommunale foretak i en kommune, og utskilling av gjeld til kommunalt foretak i en annen kommune.

Også i fylkeskommunene vokser driftsutgiftene sterkere enn driftsinntektene; 3,5 prosent i forhold til 2,5 prosent. Dette gir et brutto driftsresultat på 2,0 prosent av driftsinntektene i 2018 (3,0 prosent i 2017).

Brutto investeringene øker med 12,1 prosent, men sterk vekst i investeringsinntektene gjør likevel at netto investeringsutgifter før finanstransaksjoner faller med 2,1 prosent.

Brutto lånegjeld øker med 7,1 prosent, og utgjør ved utgangen av 2018 omlag 83 prosent av driftsinntektene. Netto lånegjeld øker med 7,6 prosent, og utgjør 72 prosent av driftsinntektene.

2.3 Netto driftsresultat for kommuner og fylkeskommuner i 2018

*Basert på tallene foran anslår KS at samlet netto driftsresultat for **kommunesektoren (kommune- og fylkeskasser)** vil bli på i størrelsesorden **2,6 prosent** i 2018 (3,6 prosent i 2017).*

Skatteinntektene for kommunesektoren inkl. Oslo for 2018 ble 4,2 mrd. kroner høyere enn anslått i nasjonalbudsjettet for 2018. Dette tilsvarer cirka 0,8 prosent av de samlede driftsinntektene for kommunesektoren inkl. Oslo. Mye av denne merskatteveksten ble først kjent sent på året, og det antas at dette har hatt en positiv effekt på driftsresultatet i 2018.

Det er i 2018 utbetalt 2,75 mrd. kroner til 164 kommuner og 8 fylkeskommuner fra havbruksfondet. Svarene fra kommuner og fylkeskommuner tyder på at disse inntektene i liten grad er benyttet til økt driftsaktivitet i 2018, og at de dermed har bidratt til å trekke opp driftsresultatet for 2018.

3. Kommunene med Oslo

Hovedtallene for kommunene kan oppsummeres slik:

RESULTATER FRA REGNSKAPSUNDERSØKELSEN 2018

Kommuner med Oslo			
Antall kommuner med svar:	249	Andel folketall (inkl Oslo):	82,0 %
Hovedtall mill.kr	År 2017	År 2018	Endring i pst
Driftsinntekter	352 836,2	364 595,9	3,3 %
Driftsutgifter	341 752,5	357 638,0	4,6 %
Brutto driftsresultat	11 083,8	6 957,8	
Prosent av driftsinntekter	3,1 %	1,9 %	
Renteinntekter inkl utbytte og gevinst omløpsm	7 115,4	6 775,5	-4,8 %
Renteutgifter inklusive tap omløpsmidler	6 812,3	7 186,4	5,5 %
Avdragsutg (netto) inkl utlån	12 255,0	12 113,1	-1,2 %
Netto finansutgifter og avdrag	11 951,9	12 524,0	4,8 %
Prosent av driftsinntekter	3,4 %	3,4 %	
Motpost avskrivninger	13 432,4	14 458,6	7,6 %
Netto driftsresultat	12 564,3	8 892,4	
Prosent av driftsinntekter	3,6 %	2,4 %	
Netto bundne fondsavsetninger	-1 572,4	99,7	
Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger	10 991,9	8 992,2	
Prosent av driftsinntekter	3,1 %	2,5 %	
Regnskapsoverskudd fra driften	6 387,4	4 315,7	
Prosent av driftsinntekter	1,8 %	1,2 %	
Brutto investeringer	43 927,9	46 433,1	5,7 %
Prosent av driftsinntekter	12,4 %	12,7 %	
Investeringsinntekter	14 957,2	16 598,1	11,0 %
Netto investeringer	28 970,8	29 835,0	3,0 %
Brutto lånegjeld	299 513,4	319 665,0	6,7 %
Netto lånegjeld (fratrasket utlån og ubrukte lånemidler)	200 003,8	217 260,1	8,6 %
Underskudd før lån	-4 151,5	-8 829,5	
Prosent av driftsinntekter	-1,2 %	-2,4 %	

3.1 Brutto driftsresultat

Driftsinntektene hos kommunene i undersøkelsen øker med 3,3 prosent i 2018, mens driftsutgiftene øker med 4,6 prosent. Brutto driftsresultat reduseres til **1,9 prosent** av samlede driftsinntekter (3,1 prosent i 2017). Tilskudd fra havbruksfondet og høyere skatteinntekter enn opprinnelig anslått i 2018 har bidratt til å trekke opp veksten i driftsinntekter, og antas også å ha hatt en positiv effekt på brutto driftsresultat.

Avskrivningene utgjør 14,5 mrd. kroner i 2018; en vekst siste år på 7,6 prosent. Til sammenlikning utgjør betalte avdrag i driftsregnskapet for de samme kommunene 12,4 mrd. kroner.

Kommunene i undersøkelsen oppgir at det netto inntektsføres 5,8 mrd. kroner som årets premieavvik (funksjon 170) i 2018, mens amortiseringen av tidligere års premieavvik (funksjon 171) utgjør 4,1 mrd kroner. Samlet gir dette et inntektsført premieavvik i 2018 med 1,7 mrd. kroner. I 2017 utgiftsførte de samme kommunene et samlet premieavvik på 0,9 mrd. kroner.

(mill kr)	År 2017	År 2018	Endring i pst
Premieavvik:			
Årets premieavvik, funksjon 170	-2 951,4	-5 818,7	97,2 %
Amortisering, funksjon 171	3 828,6	4 095,5	7,0 %
Netto	877,2	-1 723,2	-296,4 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,2 %</i>	<i>-0,5 %</i>	

3.2 Eksterne finansielle utgifter og inntekter (renter og avdrag mm)

Samlet økte **netto finansutgifter og avdrag** i kommunene i undersøkelsen med 575 mill. kroner (4,8 prosent) fra 2017 til 2018. Som andel av driftsinntektene utgjør netto finansutgifter og avdrag **3,4 prosent** både i 2017 og 2018.

Finans: (mill kr)	År 2017	År 2018	Endring i pst
Renteinntekter, art 900	-3 100,9	-3 340,3	7,7 %
Utbytte/eieruttak, art 905	-2 760,4	-3 148,6	14,1 %
Gevinst finansielle omløpsmidler, art 909	-1 254,1	-286,5	-77,2 %
Renteutgifter, art 500	6 658,4	6 650,2	-0,1 %
Tap finansielle omløpsmidler, art 509	153,9	536,1	248,3 %
Netto finansutgifter	-303,1	410,9	
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>-0,1 %</i>	<i>0,1 %</i>	
Avdrag netto	12 122,5	11 953,9	-1,4 %
Utlån	132,4	159,1	20,1 %
Netto finansutgifter og avdrag	11 951,9	12 524,0	

Netto finansutgifter før avdrag økte med 0,7 mrd. kroner fra 2017 til 2018, fra netto finansinntekt på 300 mill. kroner i 2017 til netto finansutgift på 410 mill. kroner i 2018. Hovedårsaken til denne utviklingen er at kommunene har gått fra en positiv avkastning på finansielle omløpsmidler på 1,1 mrd. kroner i 2017 til et netto tap på omlag 250 mill. kroner i 2018. Økt utbytte og eieruttak med 390 mill. kroner og nedgang i netto renteutgifter på 250 mill. bidrar til å dempe veksten i netto finansutgifter.

Netto avdragsutgifter inkl. utlån økte med 610 mill. kroner i kommunene utenom Oslo fra 2017 til 2018, mens de ble redusert med 750 mill. kroner i Oslo. For kommunene samlet er det dermed en nedgang i netto avdrag inkl. utlån med 150 mill. kroner.

Avdrag (brutto) for kommunene utenom Oslo utgjør 4,3 prosent av gjennomsnittlig lånegjeld fratrukket utlån i 2018, og indikerer en gjennomsnittlig nedbetalingstid på lånene med 23 år.

3.3 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for kommunene i undersøkelsen er på **2,4 prosent** i 2018 (3,6 prosent for de samme kommunene og 3,5 prosent for alle kommunene i 2017). Høyere skatteinntekter enn opprinnelig anslått og tilskudd fra havbruksfondet antas å ha bidratt til å trekke opp resultatet for 2018.

Forskjellen mellom kommunene med høyeste og laveste netto driftsresultat har økt noe i 2018, mens for kommunene som ligger nærmest medianen (midterste observasjon) er variasjonen om lag den samme som foregående år.

Netto driftsresultat i pst av driftsinntekter - Kommunene i undersøkelsen						
	Minimum	Nedre kvartil	Median	Øvre kvartil	Maksimum	Samlet
2018	-8,9 %	0,2 %	1,5 %	3,6 %	22,6 %	2,0 %
2017	-3,6 %	1,3 %	2,7 %	4,5 %	21,5 %	3,6 %

Median er midterste observasjon i hele utvalget sortert fra svakeste til beste resultat. Tilsvarende er nedre kvartil midterste observasjon i nedre halvdel av utvalget og øvre kvartil midterste observasjon i øvre halvdel av utvalget.

Øremerkede tilskudd og selvkostinntekter inntektsføres i kommuneregnskapet i året der er kjent, mens utgiftene kan påløpe i andre regnskapsår. Periodisering av disse inntektene for å sikre finansiering av utgiftene når disse påløper blir håndtert gjennom bundne fondsavsetninger og bruk av disse. Netto driftsresultat fanger dermed ikke opp slik periodisering, og **netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger** gir derfor ofte et mer reelt bilde av den økonomiske utviklingen over tid. I kommunene i undersøkelsen ligger netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger 0,1 prosentpoeng over netto driftsresultat i 2018, mens det for 2017 lå 0,5 prosentpoeng lavere³. **Nedgangen** i netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fra 2017 til 2018 er dermed **0,6 prosentpoeng mindre** enn nedgangen netto driftsresultat. Den underliggende resultatutviklingen synes dermed ikke å være så svak som utviklingen i netto driftsresultat tyder på. Samtidig synes spredningen i resultatene å være noe større i 2018 enn foregående år.

Netto driftsresultat etter bundne fondsavsetninger i pst av driftsinntekter - kommunene i undersøkelsen						
	Minimum	Nedre kvartil	Median	Øvre kvartil	Maksimum	Samlet
2018	-8,6 %	0,3 %	1,8 %	3,6 %	24,1 %	2,2 %
2017	-4,0 %	1,1 %	2,2 %	3,7 %	21,7 %	3,1 %

Utenom Oslo er det kommunene med under 3 000 innbyggere som samlet sett har høyest netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger med 4,1 prosent av driftsinntektene, fulgt av kommunene mellom 3 og 5 000 innbyggere med 3,7 prosent. Det er også de minste kommunene som har den beste resultatutviklingen i 2018. Resultatene for disse to kommunegruppene er imidlertid påvirket av resultatene i noen enkeltkommuner med høye havbruksinntekter, og resultatutviklingen for mange av kommuner i disse kommunegruppene er derfor svakere enn samlet resultatutvikling skulle tilsi.

	Nedre kvartil	Median	Øvre kvartil
Kommuner med under 3 000 innbyggere			
2018	1,20	3,05	6,97
2017	1,23	2,67	5,07
Kommuner med 3 - 5 000 innbyggere			
2018	0,33	2,16	5,26
2017	1,14	2,50	4,65

Etter landsdel er det kommunene på Østlandet (utenom Oslo) som har svakest netto driftsresultat med 1,5 prosent av driftsinntektene i 2018. Det er også disse kommunene som har den svakeste resultatutviklingen fra 2017 til 2018 med en nedgang i netto driftsresultat

³ Utbetaling av engangstilskudd i 2017 til kommuner som skal slås sammen til finansiering av engangsutgifter fram til sammenslåing i 2020 er en hovedforklaring til den endringen vi ser fra 2017 til 2018.

på 2,1 prosentpoeng, tett fulgt av kommunene i Trøndelag som har en nedgang på 1,9 prosentpoeng⁴. Oslo og kommunene på Vestlandet har høyest netto driftsresultat i 2018. I kommunene utenom Oslo er Nord-Norge den eneste landsdelen som har en positiv resultatutvikling fra 2017 til 2018⁵. Utviklingstrekkene er de samme om en ser på netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger.

Kommunene med de høyeste frie korrigerede inntektene (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter) er de som har det beste netto driftsresultatet i 2018 med 4,5 prosent av driftsinntektene. Kommunene med utgiftskorrigerede frie inntekter mellom 94,0 og 96,1 prosent av landssnittet har det svakeste netto driftsresultatet med 0,9 prosent. I kommunene med de høyeste utgiftskorrigerede inntektene øker resultatene med 0,4 prosentpoeng, noe som har sammenheng med den positive resultatutviklingen i Oslo. Holdes Oslo utenfor er det en nedgang i resultatet for kommunene med de høyeste utgiftskorrigerede inntektene med 0,8 prosentpoeng, til et netto driftsresultat på 4,6 prosent av driftsinntektene. Øvrige kommunegrupper har en større resultatnedgang fra 1,3 prosentpoeng til 2,0 prosentpoeng.

I 2018 har 53 av kommunene i undersøkelsen (21 prosent) negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger (29 kommuner, 12 prosent i 2017). Det er 10 av kommunene som har negativt resultat i både 2017 og 2018.

Samlet har kommunene i undersøkelsen inkludert Oslo et regnskapsmessig mindreforbruk («overskudd») i driftsregnskapet på 4,3 mrd. kroner 2018 (6,4 mrd. kroner i 2017).

3.4 Investeringer og gjeld

Investeringene varierer mye fra år til år for enkeltkommuner, og i tillegg skjer en del av investeringene utenfor kommunekassen (f.eks. i kommunale foretak og interkommunale selskaper). Det er derfor vanskelig å bedømme endring i investeringsaktiviteten ut fra de tallene som er hentet inn i regnskapsundersøkelsen, og de bør derfor kun ses som en indikasjon på utviklingen. Brutto investeringer i kommunene i undersøkelsen inkludert Oslo øker med 2,5 mrd. kroner (5,7 prosent) i 2018. Samtidig øker investeringsinntektene med om lag 1,6 mrd. kroner (11 prosent), slik at veksten i netto investeringsutgifter blir 0,9 mrd. kroner eller 3 prosent. Underskudd for lån som kan avledes av de oppgitte tallene øker fra 4,2 mrd. kroner i 2017 til 8,8 mrd. kroner i 2018.

Underskudd før lån utgjør 2,4 prosent av driftsinntektene i 2018 (1,2 prosent i 2017).

Brutto lånegjeld er på 319,7 mrd. kroner, en økning på 20,2 mrd. kroner eller 6,7 prosent fra foregående år. Kredittindikatoren som SSB publiserer viser en gjeldsvekst for kommuneforvaltningen (kommuner og fylkeskommuner) i 2018 på 6,6 prosent. Summeres veksten i bruttogjeld for kommunene i regnskapsundersøkelsen og fylkeskommunene er brutto gjeldsvekst på 6,8 prosent, hvilket må sies å samsvare rimelig bra med kredittindikatoren til SSB.

⁴ Svak resultatutvikling i Trondheim er en hovedforklaring til resultatnedgangen i Trøndelag. Havbruksfondsinntekter i flere av kommunene har bidratt til å dempe nedgangen.

⁵ Resultatutviklingen i Nord-Norge må ses i lys av at 30 av de 41 kommunene fra denne landsdelen som har svart på regnskapsundersøkelsen har hatt inntekter fra havbruksfondet i 2018.

3.5 Disposisjonsfond

Kommunene i undersøkelsen inkludert Oslo hadde et udisponert regnskapsmessig mindreforbruk i 2017 på 6,4 mrd. kroner. Utviklingen i kommunenes disposisjonsfond kan gi en indikasjon på om dette resultatet er disponert til styrking av kommunenes økonomiske fundament (soliditet) eller til økt aktivitet. Et fullstendig bilde vil en likevel ikke få da endringen i disposisjonsfond fra 2017 til 2018 også er et resultat av opprinnelig budsjetterte avsetninger til og bruk av disposisjonsfond.

Disposisjonsfondene i kommunene i undersøkelsen er økt med 5,9 mrd. kroner (20 prosent) til 36,0 mrd. kroner. Dette indikerer at kommunene har fokus på styrking av sin soliditet. Disposisjonsfondene utgjør 9,9 prosent av driftsinntektene i 2018 (8,5 prosent i 2017). Det at disposisjonsfond øker er også en god og riktig utvikling i en periode med vekst i kommunenes gjeld og uforutsett vekst i skatteinntekter. I tillegg til disposisjonsfondet har kommunene i undersøkelsen et udisponert regnskapsmessig mindreforbruk i 2018 på 4,3 mrd. kroner.

Det er kommunene med de høyeste utgiftskorrigerede frie inntektene (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter) som har de høyeste disposisjonsfondene med 11,9 prosent av driftsinntektene i 2018. Kommuner med utgiftskorrigerede frie inntekter mellom 94,0 og 96,1 prosent av landsnittet har lavest disposisjonsfond med 7,5 prosent av driftsinntektene.

4. Fylkeskommunene utenom Oslo

Hovedtallene for fylkeskommunene kan oppsummeres slik:

RESULTATER FRA REGNSKAPSUNDERSØKELSEN 2018

Fylkeskommuner (uten Oslo)

Antall kommuner med svar:	17	Andel folketall (ekskl Oslo):	100,0 %
Hovedtall mill.kr	År 2017	År 2018	Endring i pst
Driftsinntekter	78 462,1	80 427,7	2,5 %
Driftsutgifter	76 127,9	78 825,3	3,5 %
Brutto driftsresultat	2 334,2	1 602,4	
Prosent av driftsinntekter	3,0 %	2,0 %	
Renteinntekter inkl utbytte og gevinst omløpsm	929,0	1 033,2	11,2 %
Renteutgifter inklusive tap omløpsmidler	1 353,8	1 374,6	1,5 %
Avdragsutg (netto) inkl utlån	2 564,5	2 639,1	2,9 %
Netto eksterne finansutgifter	2 989,3	2 980,5	-0,3 %
Prosent av driftsinntekter	3,8 %	3,7 %	
Motpost avskrivninger	4 019,7	4 426,6	10,1 %
Netto driftsresultat	3 364,6	3 048,5	
Prosent av driftsinntekter	4,3 %	3,8 %	
Netto bundne fondsavsetninger	-553,4	14,8	
Netto driftsresultat etter bundne fondsavsetninger	2 811,2	3 063,3	
Prosent av driftsinntekter	3,6 %	3,8 %	
Regnskapsoverskudd fra driften	1 176,3	1 270,7	
Prosent av driftsinntekter	1,5 %	1,6 %	
Brutto investeringer	14 794,2	16 589,9	12,1 %
Prosent av driftsinntekter	18,9 %	20,6 %	
Investeringsinntekter	5 947,3	7 932,5	33,4 %
Netto investeringer	8 846,9	8 657,4	-2,1 %
Brutto lånegjeld	62 063,6	66 497,6	7,1 %
Netto lånegjeld (fratrukket utlån og ubrukte lånemidler)	54 070,6	58 190,5	7,6 %
	68,9 %	72,4 %	
Underskudd før lån	-2 917,8	-2 969,8	
Prosent av driftsinntekter	-3,7 %	-3,7 %	

4.1 Brutto driftsresultat

Driftsinntektene og driftsutgiftene øker med henholdsvis 2,5 og 3,5 prosent. Brutto driftsresultat som andel av driftsinntektene reduseres som følge av dette fra 3,0 prosent av samlede driftsinntekter i 2017 til 2,0 prosent i 2018.

Avskrivningene utgjør om lag 4,4 mrd. kroner i 2018; en vekst siste år på 10,1 prosent. Til sammenlikning utgjør betalte avdrag i driftsregnskapet om lag 2,6 mrd. kroner.

Fylkeskommunene har i 2018 inntektsført 0,4 mrd. som årets premieavvik (funksjon 470) og utgiftsført en amortisering en av tidligere års premieavvik (funksjon 471) med 0,7 mrd. kroner. Samlet gir dette en premieavviksutgift i 2018 på 250 mill. kroner eller knappe 150 mill. kroner lavere enn foregående år.

	År 2017	År 2018	Endring i pst
Premieavvik:			
Årets premieavvik, funksjon 170	-269,3	-438,8	63,0 %
Amortisering, funksjon 171	660,3	688,4	4,3 %
Netto	391,1	249,6	-36,2 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,5 %</i>	<i>0,3 %</i>	

4.2 Eksterne finansutgifter og finansinntekter

Samlede netto finansutgifter og avdrag i fylkeskommunene er på samme nivå som foregående år, og de utgjør 3,7 prosent av driftsinntektene i 2018 (3,8 prosent i 2017).

Finans:	År 2017	År 2018	Endring i pst
Renteinntekter, art 900	-582,0	-563,9	-3,1 %
Utbytte/eieruttak, art 905	-327,1	-463,4	41,7 %
Gevinst finansielle omløpsmidler, art 909	-19,8	-5,9	-70,1 %
Renteutgifter, art 500	1 342,6	1 371,0	2,1 %
Tap finansielle omløpsmidler, art 509	11,1	3,6	
Netto finansutgifter	424,8	341,5	
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,5 %</i>	<i>0,4 %</i>	
Avdrag netto	2 563,6	2 638,2	2,9 %
Netto finansutgifter og avdrag	2 988,4	2 979,7	
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>3,8 %</i>	<i>3,7 %</i>	

Netto finansutgifter (inkl. utbytte og netto avkastning på finansielle instrumenter) har gått ned med 80 mill. kroner. Det er først og fremst økte utbytter/eieruttak som har bidratt til denne utviklingen.

Avdragene (netto) øker med 75 mill. kroner eller 2,9 prosent og utgjør 4,5 prosent av gjennomsnittlig lånegjeld fratrukket utlån i 2017. Dette indikerer en gjennomsnittlig nedbetalingstid på lånene på om lag 22 år.

4.3 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for fylkeskommunene reduseres til **3,8 prosent** i 2018 (4,3 prosent i 2017). Tas det hensyn til periodisering av øremerkede statstilskudd, selvkostinntekter etc. har imidlertid fylkeskommunene en positiv resultatutvikling, fra 3,6 prosentpoeng i 2017 til 3,8 prosentpoeng i 2018. Resultatet i 2018 varierer imidlertid mye mellom fylkeskommunene. Møre og Romsdal har et netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger på 0,7 prosent av driftsinntektene, mens Hedmark har et resultat på 7,4 prosent.

Foreløpige regnskapstall viser at fylkeskommunene har et regnskapsmessig mindreforbruk i 2018 på 1,3 mrd. kroner (1,2 mrd. kroner i 2017).

4.4 Investeringer og lånegjeld

Brutto investeringsutgifter øker med 1,8 mrd. kroner (12,1 prosent) til 16,6 mrd. kroner i 2018. Det er store variasjoner mellom fylkene, fra en nedgang i investeringene med 44 prosent i Akershus til en økning med 66 prosent i Trøndelag.

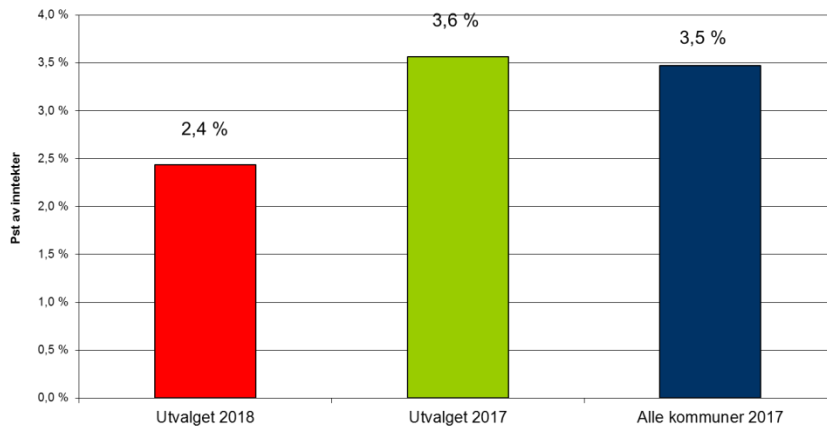
Investeringsinntektene øker samtidig med 2,0 mrd. kroner til 7,9 mrd. kroner. Fylkeskommunenes netto investeringsutgifter i 2018 blir etter dette på 8,7 mrd. kroner, en nedgang på 2,1 prosent fra foregående år.

Brutto lånegjeld (ekskl pensjonsgjeld) øker med 4,4 mrd. kroner (7,1 prosent) til 66,5 mrd. kroner i 2018. Netto lånegjeld er 58,2 mrd. kroner, hvilket tilsvarer 72 prosent av driftsinntektene (69 prosent i 2017).

Vedlegg: Figurer og tabeller

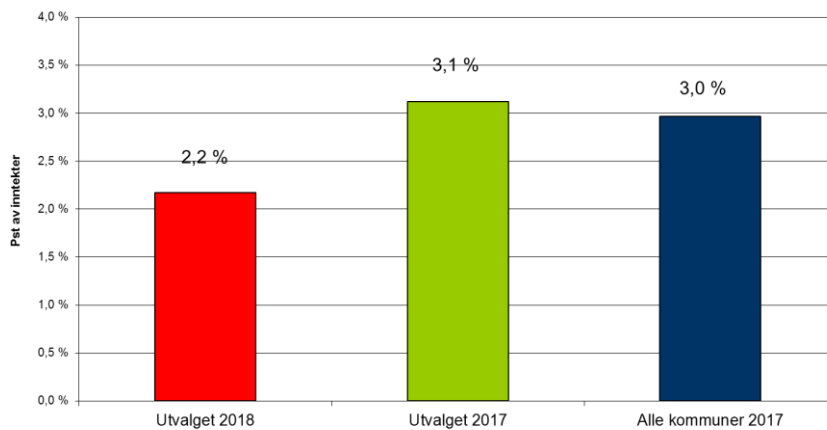
249 av 422 kommuner,
82,0 % av folketallet

**Netto driftsresultat for kommunene med Oslo
(pst av driftsinntekter)**

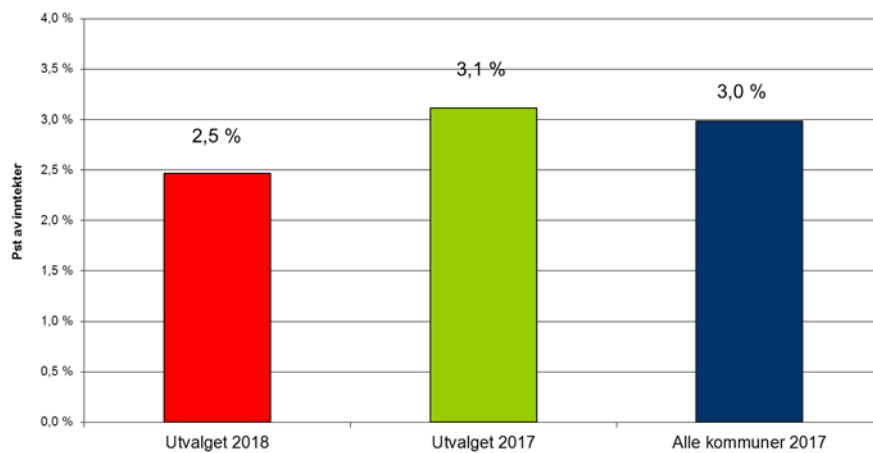
248 av 421 kommuner,
79,3 % av folketallet utenom Oslo

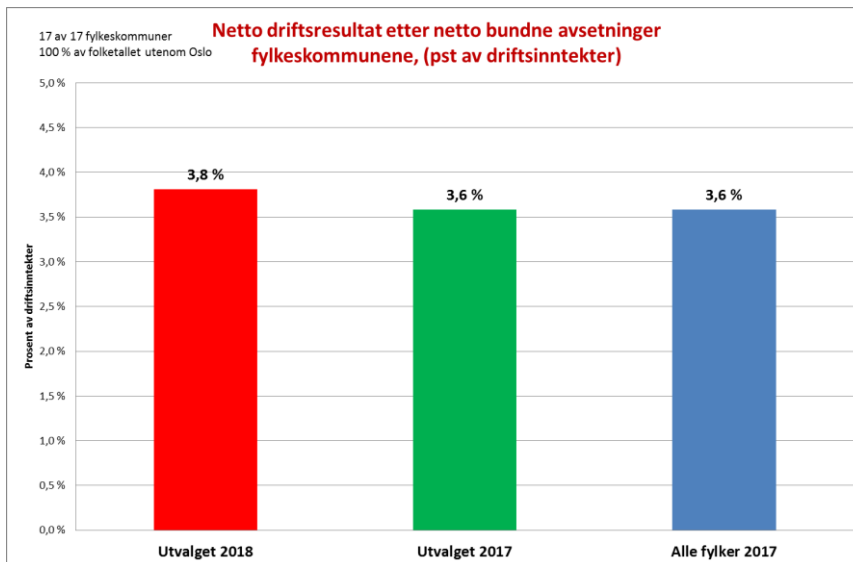
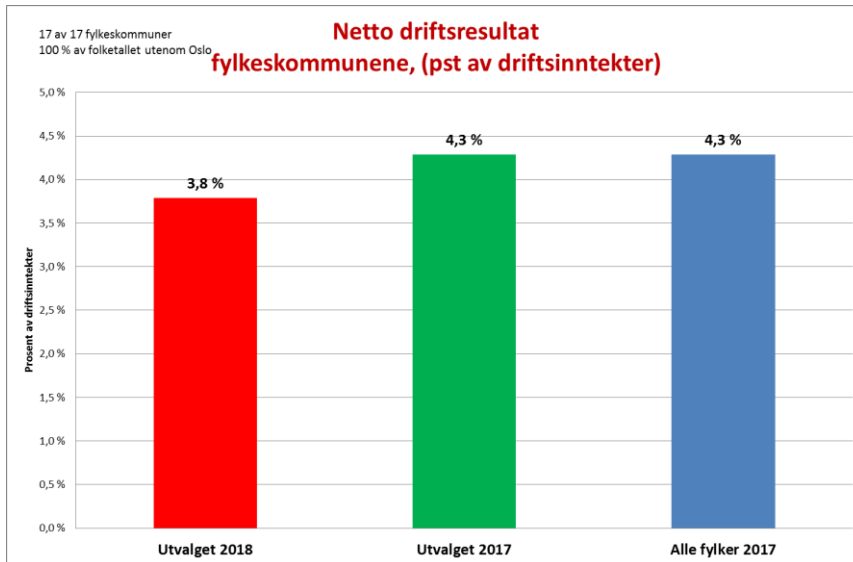
**Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavtsetninger
for kommuner uten Oslo
(pst av driftsinntekter)**

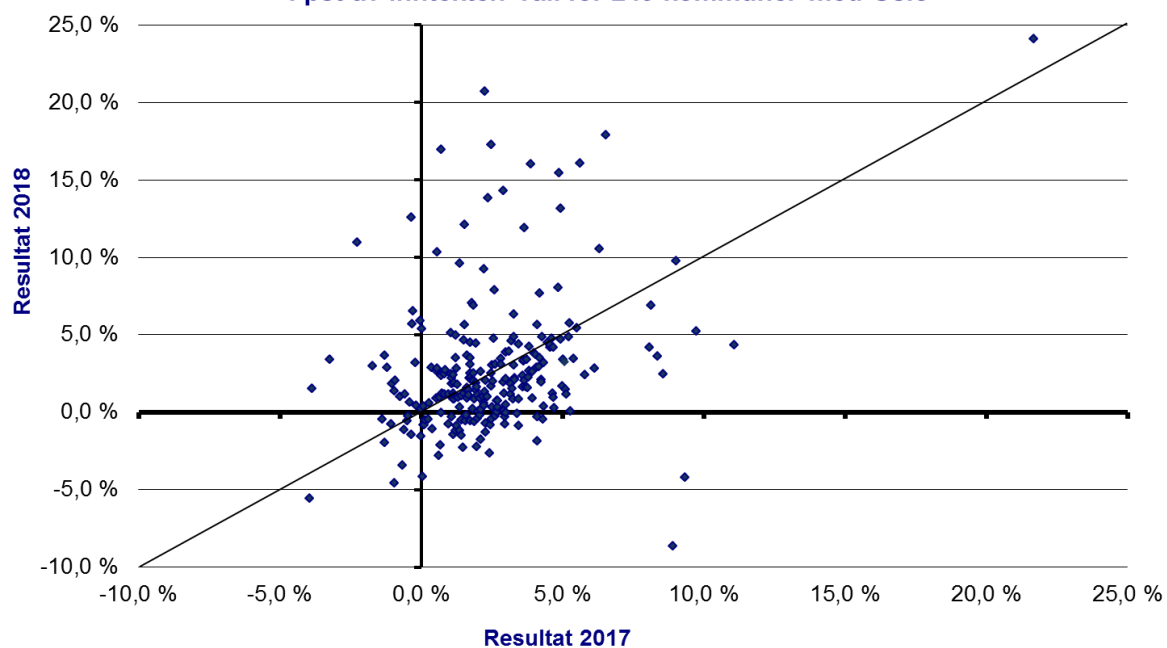
249 av 422 kommuner,
82,0 % av folketallet

**Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavtsetninger
for kommunene med Oslo
(pst av driftsinntekter)**

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2017 og 2018 i pst av inntekter. Tall for 249 kommuner med Oslo

Netto driftsresultat fordelt etter innbyggertall

	År 2017		År 2018
	Alle kommuner	Utvalget	Netto driftsres for utvalget
Kommuner 0 - 3000 innb	3,2 %	3,2 %	4,2 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	3,3 %	3,8 %	3,6 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	2,6 %	2,8 %	1,4 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	3,2 %	2,8 %	1,5 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	2,9 %	2,9 %	1,3 %
Kommuner over 50000 innb utenom Oslo	4,7 %	4,7 %	2,4 %
Oslo	3,3 %	3,3 %	4,4 %
Alle	3,5 %	3,6 %	2,4 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter innbyggertall

	År 2017		År 2018
	Alle kommuner	Utvalget	Netto driftsres etter netto bundne fondsavs
Kommuner 0 - 3000 innb	2,3 %	2,3 %	4,1 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	2,6 %	3,3 %	3,7 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	2,0 %	2,0 %	1,6 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	2,6 %	2,4 %	1,9 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	2,4 %	2,3 %	1,4 %
Kommuner over 50000 innb utenom Oslo	4,4 %	4,4 %	2,6 %
Oslo	3,1 %	3,1 %	3,9 %
Alle	3,0 %	3,1 %	2,5 %

Netto driftsresultat fordelt etter landsdeler

	År 2017		År 2018
	Alle kommuner	Utvalget	Utvalget
Østlandet utenom Oslo	3,5 %	3,6 %	1,5 %
Oslo	3,3 %	3,3 %	4,4 %
Agder/Rogaland	3,9 %	3,8 %	2,5 %
Vestlandet	3,9 %	4,4 %	2,9 %
Trøndelag	3,9 %	4,0 %	2,0 %
N-Norge	2,1 %	1,8 %	2,1 %
I alt	3,5 %	3,6 %	2,4 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter landsdeler

	Alle kommuner		Utvalget
	Alle kommuner	Utvalget	Utvalget
Østlandet utenom Oslo	3,1 %	3,2 %	1,7 %
Oslo	3,1 %	3,1 %	3,9 %
Agder/Rogaland	3,3 %	3,2 %	2,7 %
Vestlandet	3,0 %	3,4 %	3,1 %
Trøndelag	3,2 %	3,3 %	1,9 %
N-Norge	1,8 %	1,8 %	2,1 %
I alt	3,0 %	3,1 %	2,5 %

Netto driftsresultat fordelt etter korrigerte frie inntekter inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter 2017

Korrigerte frie inntekter	År 2017		År 2018
	Alle kommuner	Utvalget	Utvalget
Under 93,95	3,2 %	3,2 %	1,6 %
93,95 - 96,10	2,4 %	2,3 %	0,9 %
96,11 - 98,00	2,9 %	3,1 %	1,4 %
98,01-100,00	4,4 %	4,4 %	2,6 %
100,01 - 104,40	3,6 %	3,7 %	1,7 %
Over 104,4	3,9 %	4,1 %	4,5 %
I alt	3,5 %	3,6 %	2,4 %

Netto driftsresultat etter KOSTRA-grupper:

	Antall	År 2017		År 2018	
		Alle	Utvalget	Utvalget	Antall
Kostragruppe 1	19	4,0 %	4,7 %	1,1 %	13
Kostragruppe 2	59	2,9 %	2,8 %	1,8 %	25
Kostragruppe 3	35	2,3 %	2,9 %	4,4 %	21
Kostragruppe 4	14	6,3 %	6,4 %	-0,2 %	6
Kostragruppe 5	40	2,4 %	2,0 %	5,8 %	15
Kostragruppe 6	47	2,8 %	3,2 %	5,0 %	22
Kostragruppe 7	30	2,6 %	2,3 %	1,1 %	22
Kostragruppe 8	23	3,7 %	3,5 %	1,3 %	13
Kostragruppe 9	0	ingen kommuner			
Kostragruppe 10	20	2,5 %	2,6 %	0,7 %	13
Kostragruppe 11	53	2,5 %	2,3 %	1,6 %	35
Kostragruppe 12	19	3,1 %	3,1 %	2,9 %	13
Kostragruppe 13	49	3,7 %	3,7 %	1,7 %	42
Kostragruppe 14	3	4,9 %	4,9 %	2,9 %	3
Kostragruppe 15	1	3,3 %	3,3 %	4,4 %	1
Kostragruppe 16	10	10,1 %	12,0 %	13,3 %	5
Sum (inkl Oslo)	422				249

Brutto investeringer fordelt etter innbyggertall

	År 2017		År 2018		
	Andel	1000 kr	Andel	1000 kr	%-endr 17 til 18
Kommuner 0 - 3000 innb	5,1 %	2 245 566	4,8 %	2 226 180	-0,9 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	3,7 %	1 637 315	4,0 %	1 834 523	12,0 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	9,9 %	4 354 134	11,2 %	5 183 492	19,0 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	16,5 %	7 264 201	15,4 %	7 164 454	-1,4 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	23,9 %	10 479 412	24,2 %	11 257 742	7,4 %
Kommuner over 50000 innb utenom Oslo	31,0 %	13 637 040	30,9 %	14 331 867	5,1 %
Oslo	9,8 %	4 310 277	9,6 %	4 434 876	2,9 %
Alle	100,0 %	43 927 945	100,0 %	46 433 133	5,7 %

Netto lånegjeld som andel av driftsinntektene fordelt etter innbyggertall

	År 2017		År 2018	
	Utvalget	Alle kommuner	Netto lånegjeld	%-vis endring
Kommuner 0 - 3000 innb	69,3 %	69,1 %	70,5 %	5,9 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	75,7 %	76,2 %	77,1 %	5,6 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	79,9 %	81,7 %	83,4 %	7,3 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	88,2 %	88,0 %	93,4 %	9,2 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	75,9 %	74,4 %	80,5 %	9,6 %
Kommuner over 50000 innb utenom Oslo	67,9 %	67,9 %	68,0 %	3,4 %
Oslo	-31,5 %	-31,5 %	-26,3 %	13,5 %
Alle	56,7 %	60,8 %	59,6 %	8,6 %

Netto lånegjeld fordelt etter landsdel

	Andel	1000 kr	Utvalget	
			Kr per innb	%-endr 17 til 18
Østlandet utenom Oslo	46,9 %	101 848 799	62 093	7,6 %
Oslo	-7,5 %	-16 321 940	-23 965	13,5 %
Agder/Rogaland	13,7 %	29 834 510	44 402	5,4 %
Vestlandet	20,1 %	43 644 695	66 811	5,8 %
Trøndelag	13,5 %	29 418 404	76 289	4,7 %
N-Norge	13,3 %	28 835 651	85 935	8,6 %
Alle	100,0 %	217 260 118	49 743	8,6 %

Disposisjonsfond som andel av driftsinntekter

	År 2017		År 2018	
	Alle kommuner	Utvalget	Utvalget	Utvalget
Østlandet utenom Oslo	11,0 %	11,4 %	12,1 %	
Oslo	5,9 %	5,9 %	8,0 %	
Agder/Rogaland	9,2 %	8,9 %	10,1 %	
Vestlandet	7,4 %	7,7 %	9,4 %	
Trøndelag	6,6 %	6,3 %	7,8 %	
Nord-Norge	5,2 %	5,1 %	6,8 %	
I alt	8,4 %	8,5 %	9,9 %	

Disposisjonsfond fordelt etter landsdel

	1000 kr	Utvalget	
		Kr per innb	%-endr 17 til 18
Østlandet utenom Oslo	15 770 939	9 615	10,1 %
Oslo	4 986 073	7 321	41,8 %
Agder/Rogaland	5 465 702	8 135	17,6 %
Vestlandet	5 180 998	7 931	26,2 %
Trøndelag	2 478 673	6 428	26,6 %
N-Norge	2 117 384	6 310	36,7 %
Alle	35 999 770	8 242	19,6 %

